



Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 31 maja 2023 r.
Znak sprawy: DŻW.zch.870.1.25.2023

Pan
Andrzej Danielak
Prezes Polskiego Związku Zrzeszeń Hodowców
i Producentów Drobiu

Dotyczy: kwestii związanych ze zwalczaniem grypy ptaków.

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 8 marca br. informuję, co następuje.

Zasady zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym m.in. wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) zostały uregulowane na poziomie unijnym przepisami Prawa o zdrowiu zwierząt¹, a w szczególności - rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/687². Na płaszczyźnie przepisów krajowych aktem normatywnym jest natomiast ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt³.

W związku z tymi przepisami, powiatowy lekarz weterynarii lub wojewoda (na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii) mogą wydać akt prawa miejscowego (rozporządzenie), które określi m.in.:

- terytorialny zasięg obowiązywania obszarów objętych ograniczeniami - z uwzględnieniem minimalnych wymagań sprecyzowanych w załączniku V rozporządzenia 2020/687,

¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.)

² rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 64, z późn. zm.)

³ ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421, z późn. zm.)

- minimalny czas trwania ograniczeń, uwzględniając wszelkie czynniki, które mają wpływ na rozprzestrzenianie się choroby, zgodnie z załącznikiem X i XI rozporządzenia 2020/687.

W związku z powyższym, potencjalne ograniczenia możliwości zasiedlania gospodarstw mogą być spowodowane obowiązywaniem restrykcji na obszarach objętych ograniczeniami ustanowionych na podstawie wydanych aktów prawa miejscowego albo w przypadku ognisk – terminem zakończenia określonych czynności pozwalających na ich wygaszenie.

W odniesieniu do kwestii dotyczącej odszkodowań, Ministerstwo podjęło działania mające na celu ujednoczenie praktyk w tym zakresie, wskazując jako prawidłową praktykę wypłaty odszkodowań w kwocie brutto.

Dodatkowo wyjaśniam, że zasady powoływania rzeczoznawców oraz przeprowadzania szacowania uregulowane zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania⁴. Jednocześnie, zgodnie z art. 49 ww. ustawy³, decyzja w sprawie odszkodowania, wydawana przez powiatowego lekarza weterynarii, jest ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Wypłaty odszkodowań realizowane są z puli środków przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt określonej w ustawie budżetowej na dany rok. Na działania tego rodzaju w budżecie państwa wskazywane są z reguły środki z dwóch źródeł:

- części 85 ustawy budżetowej - są to środki przypisane bezpośrednio do budżetów wojewodów,
- części 83 ustawy budżetowej - są to środki pochodzące z rezerwy celowej poz. 12.

Mając na uwadze ograniczony budżet środków własnych wojewody, najczęściej finansowanie odszkodowań odbywa się zasadniczo ze środków ww. rezerwy celowej. Zapotrzebowanie na środki przekazywane jest przez kolejnych dysponentów:

⁴ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania (Dz. U. z 2009 r. poz. 1161).

powiatowego lekarza weterynarii, wojewódzkiego lekarza weterynarii, a ostatecznie wojewodę. Finalnie, wniosek o uruchomienie środków z ww. rezerwy, po akceptacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przekazywany jest Ministrowi Finansów.

Po zakończeniu procesu oceny wniosków, wydawane są decyzje Ministra Finansów przyznające środki na powyższy cel. Ostatecznie, wypłaty środków dokonuje powiatowy lekarz weterynarii, niezwłocznie po ich otrzymaniu.

Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia. Wartość rynkową zwierzęcia określa się na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez ten organ z prowadzonej przez niego listy rzeczoznawców. Wartość rynkowa powinna być ustalona m.in. w oparciu o aktualną cenę rynkową zwierzęcia w dniu szacowania oraz informacje określone w przepisach w sprawie zbierania danych rynkowych.

O wysokości ewentualnego odszkodowania w każdym indywidualnym przypadku decydowała będzie zatem bieżąca sytuacja rynkowa oraz wysokość średniej kwoty szacowania. Ustawa³ nie reguluje przy tym kwestii podatkowych związanych z ww. świadczeniem. Z tego powodu w przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy o charakterze ogólnym.

Jednocześnie informuję, że Główny Lekarz Weterynarii w dniu 22 kwietnia 2022 r. przekazał podległym organom Inspekcji Weterynaryjnej „Wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie metodyki szacowania przez powiatowego lekarza weterynarii wartości rynkowej drobiu rzeźnego”. Przedmiotowy dokument opracowany został w toku konsultacji i uzgodnień z przedstawicielami sektora drobiarskiego. Kolejny etap prac obejmował opracowanie wytycznych do szacowania drobiu stad hodowlanych i drobiu nieśnego. Mając jednak na względzie brak porozumienia i wypracowania jednolitego stanowiska przez związki branżowe sektora drobiarskiego w przedmiotowej sprawie, kontynuacja prac nad tym dokumentem finalnie nie była możliwa.

W obecnie obowiązującym porządku prawnym brak jest podstaw do publikacji informacji na temat wysokości indywidualnie wypłacanych odszkodowań.

Ponadto podstawę pomocy udzielanej gospodarstwom drobiarskim będzie stanowiło wdrożenie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/2406 z dnia 8 grudnia 2022 r. w sprawie nadzwyczajnych środków wspierania rynku w sektorach jaj i mięsa drobiowego w Polsce. W akcie prawa krajowego będą zawarte merytoryczne ustalenia

ww. rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/2406 oraz niezbędne przepisy, umożliwiające przekazanie tej pomocy gospodarstwom drobiarskim.

W przepisach rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/2406, nie ustanowiono przepisu, który mógłby stanowić podstawę do ustanowienia obowiązku publikowania danych ferm oraz kwot przyznanej im pomocy.

W związku z tym, że dostęp do pomocy jest powszechny, a wysokość rekompensat określona, w ocenie Ministerstwa publikowanie danych ferm oraz kwot przyznanej im pomocy nie byłoby pozytywnie odebrane przez wszystkich hodowców, z racji na wrażliwość takich danych, gdyż na podstawie ich analizy byłoby możliwe określenie danych handlowych tychże gospodarstw, bez ich zgody.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krzysztof Cieciora
podsekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/